

Onze gezeten burgers.

Heden, op den nationalen reclasseeringsdag, vestigen alom collectanten en collectrices onze aandacht op onze gezeten burgerij. Als Gereformeerden denken wij daarbij in het bijzonder aan de Protestantsch-Christelijke Reclasseerings-Vereeniging, een van de jongste en der teederste loten van ons christelijk-sociaal werk. De tijd, waarin wij leven en aan wiens stempel niemand ontkomt, heeft ons een ietwat onvriendelijker instelling gegeven tegenover de onmaatschappelijke. Zonder meer behoeft dit niet als een verlies beschouwd te worden, het is nergens goed voor, de misdadigers te beschouwen als romantische broertjes met de beroemde wilde haren, die toch altijd wat interessanter zijn dan kaalgedachte schedels en platgekamde hoofden! Door sentiment is de boze geest van de criminaliteit even weinig te verdrijven! Zoomin als zwerende beenen romantisch zijn, zoo weinig is er iets interessants aan zwerende levens!

Wat is dan de bestaansgrond van de reclasseering? Als ik het goed zie, dan wordt door de gedachte der reclasseering een correctie aangebracht aan onze opvatting van de misdaad. Ook de moderne mensch heeft zijn brandmerk en wij hebben op het voorhoofd van de gestraften het opschrift ingebrand: onmaatschappelijk. Dat opschrift neemt de overheid in de erkenning der reclasseering nu weg. Iemand blijft lid van de maatschappij, ook als hij voor de balie staat en wanneer hij in de cel zit; als lid van de maatschappij keert hij tot haar terug wanneer straks het huis met de gefraliede vensters voor hem opengaat.

Die maatschappij is tot op zekere hoogte medeschuldig, het misdrijf van de kinderen met dossierouders, van de jeugd zonder vreugd, gaat niet buiten haar om. Het is haar lichaam dat krank is in deze leden. Daarom mag zij iets, zij het een onnoozel klein deel, van de straf mededragen als zij in het gevang haar socius-met-de-boeien bezoekt. Bovenal mag en moet zij het proces der reclasseering medeleven en aldus arbeidende de zwakken opnemen. Als zoo de reclasseering gezien wordt is in beginsel de verhouding tot de rechterlijke macht, die practisch voor zooveel moeilijkheden stelt, juist bepaald. De reclasseerder, die een rapport voor Voorwaardelijke Veroordeeling of voor Voorwaardelijke Invrijheidstelling heeft op te maken, mag niet op den stoel van den rechter gaan zitten. Dat de heeren rechters daar soms geweldig over opstuiven, is hun goed recht! Dat wij zeggen, met de vraag naar schuld en strafmaat uit juridisch oogpunt bezien, heeft de reclasseerder m.i. niets te maken. Ook doet hij wijs wanneer hij nimmer den psychiater speelt. Er is geen gevaarlijker ding dan populaire psychologie en hierbij is het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst niet strafbaar! Maar de reclasseerder ziet zich voor een heel andere vraag gesteld. Bijvoorbeeld: Is deze man maatschappelijk bruikbaar, zal gevangenisstraf die bruikbaarheid herstellen, bevorderen of vernietigen? Zoo kunnen er gevallen zijn, waarin de reclasseering moet zeggen: gevangenisstraf is voor dezen man uit maatschappelijk oogpunt funest, zonder daarbij te beoordeelen of hij van juridisch standpunt gestraft moet worden, wat den rechter ter beoordeeling staat. Neem maar een heel eenvoudig voorbeeld: een chauffeur heeft een ongeluk. De vraag: is hij schuldig? blijft uitsluitend ter beoordeeling aan den rechter. Twee andere vragen heeft de reclasseering onder de oogen te zien: 1e. Wat verliest de maatschappij in hem? Een nijver, nuttig werkmans of een schrik der wegen? 2e. Beteekent intrekking van een rijbewijs voor hem, dat hij een jaar in een huurauto moet rijden of dat hij broodeloos wordt, misschien een zaak ziet ten gronde gaan? In het eerste geval immers duurt de straf een jaar, in het tweede geval levenslang.

Wanneer de reclasseering zoo op haar eigen terrein blijft, dan heeft de rechter haar rapport met evenveel respect te behandelen als de reclasseering zijn vonnis. Zij, de reclasseering, zie steeds scherper, haar eigen taak, maar late zich dan ook nooit tot loopjongen voor de justitie gebruiken noch bedele om pluimpjes van de groene tafel! Alleen eerbiediging van eigen terrein kan de rechtspraak vrijwaren van aanslagen op haar autoriteit, maar ook de reclasseering voor een plaats in het bodebankje behoeden.

Als mijn omschrijving van de eigen taak der reclasseering de juiste is, dan volgt daaruit, dat de samenstelling van een reclasseeringslichaam een zoo goed mogelijke weerspiegeling moet zijn van het leven der maatschappij en zoo weinig mogelijk een werk voor heeren-met-veel-leiden.

Hier is een taak voor den christenwerkmans en voor den christenpatroon, de christelijke maatschappij moet den band aan haar zwakste leden kennen en de gemeenschap met hen oefenen.

N. B.

geloovig rusten. Hij is met het eindpunt hemel. Maar pen, en make — dat geloof d stuwende hem in hemel der den geloovige ; maar daaraaning aan-vige leeft nog a Paschen en nlevens hangt a aan, en zijn ; richting wil-feere hier nog i deze aan het en herkent ze enslijen wordt eindpunt. En volle kracht aningen niet in ook zullen die ons nog ings en op-De Heere wil is leiden; uit uit het zonde-

ling dan toe-

loen uit eigen richting laten i uit de kracht vlg zien naar

v. A.

In plaats van met groote liefde des harten het Woord des Heeren te hooren, radicaal bestreden worden. En meteen ook dat denken, dat in zich zelve rust in plaats van zich te buigen voor de Schrift. Dan is het standpunt des geloofs van de reformatoren gevonden.

En dan zullen de belijders van Gods waarheid te midden van laster en verdrukking hetzelfde kunnen schrijven aan hun bekenden, als wat Dr Polman uit de brieven van Guido de Brès citeerde, geheel ten onrechte daarbij opmerkende, dat de heer Janse „mischien" wel daartegen was. „Om Sions wil" nam het over en zoo kwam het onder mijn oogen, met de vraag van Dr Polman of ik dat nu soms een bedenkelijk afglijden van de Brès vond!

Guido de Brès zat gevangen om het getuigenis der waarheid. Men lasterde van hem, dat hij den godsdienst der vaderen verworpen had. Maar hij schreef: „God laat mij een groote vergeenheid behouden". „Ik ben altijd goedsmoeds."

„Jezus Christus is hier gevangen met mij. Ik zie hem met de oogen van mijn geest. Hij is hier bij mij, mij vertroostende en mij sterkende en tot mij zeggende: Die overwint, ik zal hem geven te eten van den boom des levens..."

O, welk een vertroosting!

Mijn hart huppelt en springt op van vreugde in mijn binnenste, als die woorden in mijn ooren weergalmen.

Ik ben er blij om en had nooit gedacht, dat God mij zulk een eer zou aandoen. Ik gevoel, dat mijn aangezicht verandert en verheug mij wegens de genade, die meer en meer in mij toeneemt en ik word van minuut tot minuut meer versterkt, ja mijn hart springt op van vreugde in mijn binnenste."

Dr Polman vraagt antwoord.

Welu, hier is het:

Het is mij een heerlijke vertroosting deze woorden over te schrijven in dit verband, waarin ook mij „lagen gelegd worden", omdat ik evenals de Brès voor de waarheid Gods tegen de bedenksels van menschen heb gestreden.

De strijd tegen de verheerlijking van de menschelijke subjectiviteit in de geheele reeks van uiterst rechts tot uiterst links is in wezen één met den strijd, waarvoor De Brès gevangen zat.

En de vertroosting, die al de getrouwen in den lande in dezen strijd nu ontvangen, zijn dezelfde als die de Brès ontving en die Groen en Kuyper genoten blijkens hun brieven in de dagen, dat men van hen allerlei laster vertelde.

Ook aan hen is gevraagd of zij misschien tegen het stille bevindelijke leven waren, wanneer zij de broeders opwekken om mee te strijden in de politiek met degenen, die de antithese tegen den geest der eeuw scherp stelden. En de Heere heeft hen vertroost in die dagen, zooals Hij nog Zijn getrouwen vertroost. Zóó, dat zij bij oogenblikken — de krant lezende — zeggen: God laat mij een groote vergeenheid behouden. De Heere is bij mij. Mijn hart springt op in mijn binnenste als Hij zegt: de dienstknecht is niet meerder dan zijn Heer, zij hebben mij van onverschilligheid voor het godsdienstig leven beschuldigd, zij zullen u daar ook van beschuldigen. Dat is genade — een groote bijzondere genade — om zóó vertroost te worden in de ziel.

In den strijd naar buiten: Barth, Haitjema, Stanley Jones, Kagawa, Weatherhead, C.D.U. enz., en in den strijd naar binnen tegen alles wat voor de subjectiviteit des menschen in 't geweer vliegt, zullen wij de vaandels optekenen in den Naam onzes Heeren.

Wij doen dan maar hetzelfde als wat degenen, die ons voorgingen in den strijd, hebben gedaan. En wij begeeren van ganser harte de smaadheid om Christus' wil te dragen evenals zij hebben mogen doen.

Dr Polman vraagt in het „Geref. Theol. Tijdschrift" of het dan misschien een misverstand is.

Neen, dat is het niet, — tenzij na deze toelichting Dr Polman zijn vraagstelling zou prijsgeven — want hierin openbaart zich een ingrijpend verschil tusschen ons.

Zoo diep, dat blijkbaar één van ons beiden Guido de Brès niet begrijpt.

Dr Polman laat hem optreden als voorbeeld van „gezonde mystiek des harten" — ter verdediging van het subjectivisme, dat ik over de heele linie bestreed. Ik zie hem echter zóó naast ons staan in den strijd voor de waarheid Gods en onder den laster en de strikken der geestelijke ondervragers, dat zijn woorden in zijn positie precies de woorden van de gesmaaden-van-nu kunnen zijn. Neen, „Om Sions wil" — die strijders doen geen „geweld" aan 't bevindelijke leven — integendeel, zij genieten vaak onder den smaad een vrede, die alle genoegens der wereld te boven gaat. Suspect gemaakte personen kunnen zich verheugen in den Heere, meer dan degenen, die door koren en most en een goeden naam verblijd, zich „bij zich zelve" houden. Want Hij, die Guido de Brès vertroostte, leeft nog en vertroost nog.

A. JANSE.

Hoe moet in onzen tijd de eenheid der kerk zich openbaren?

Stellingen voor een referaat, D.V. te houden voor de conferentie van Geref. predikanten in de provincie Groningen op 18 Mei 1938, door Ds Jac. Jonker te Schiebroek.

1. Tegenover het zeer verbreid streven naar Eenheid tusschen de kerken (plur.), dat voorkomt naast groote kerkelijke gedeeldheid en kerkelijk indifferentisme, hebben wij de roeping om de belijdenis van de eenheid der kerk (sing.) — te bewaren en te verlevendigen.

2. De verschillende vraagstukken t.a.v. de kerk worden in onze Ned. Gel. belijdenis niet onderscheiden behandeld. Daar deze Belijdenis onder den term „kerk" meer dan een grootheid samenvat en men thans het oorspronkelijke „ecclesia" steeds door „kerk" vertaalt (in tegenstelling met b.v. het spraakgebruik der 17e eeuw) is er in zake het „kerk"-begrip niet veel helderheid. Ten overvloede staat de kerkelijk-Gereformeerde exegese der artt. 27—30 blijkens de uitspraak der Gen. Synode van Leeuwarden 1920 niet vast. (Acta art. 118.)

3. De Heilige Schrift doet ons t.a.v. de kerk verschillende aspecten kennen, die wij alle in rekening moeten brengen: Koninkrijk Gods, lichaam (en bruid) van Christus, verbondsgemeenschap (societas), volksgemeenschap (idem), cultusgemeenschap (idem), huis Gods.

4. Wat deze verschillende aspecten vereenigt is het ambt, Adam gegeven, hetwelk zich na den val openbaart met het oog op de beloofde verzoening, onder Israël zich concentreert in de gezalfde ambtsdragers, als zoodanig in den Christus als tweeden Adam zijn vervulling vindt en op den Pinksterdag aan elk geloovige zonder onderscheid geschonken is. Jezus, de verhoogde Kyrios, geeft nu voor de nieuwe bedeeing bovendien aan de gemeente der geloovige ambtsdragers de bijzondere ambten, die hun taak hebben in de bediening der Verzoening en hun bevoegdheid in de sleutelmacht.

5. De eenheid der „kerk" is de eenheid in Jezus Christus, den tweeden Adam, door den Heiligen Geest, in het geloof. Deze eenheid bestaat krachtens de Verkiezing, wordt in het ambt der geloovigen beleefd en in de Sacramenten afgebeeld en verzegeld, terwijl zij zich openbaart in gemeenschap (communio). Handel. 2: 42; Gal. 3: 26—29, 1 Petr. 2: 9.

6. Het middel tot deze eenheid der geloovigen in Christus is de prediking van het eene Evangelie, dat door den dienst der vele Apostelen tot ons kwam en door ons in de Heilige Schrift bezeten wordt. Joh. 17: 21; 1 Joh. 1: 1—4.

7. Deze eenheid wordt bevestigd door den dienst der bijzondere ambten, in de verbondsgemeenschap, daar deze ingesteld zijn met het doel de afzonderlijke geloovigen in hun ambt te sterken, totdat zij de mannelijke rijpheld in de eenheid tusschen geloof en kennis bereikt hebben. Ef. 4: 11—16.

8. Wij moeten dus letten op de eenheid der „kerk".

a. die wij hebben en beleven in het geloof;

b. die wij moeten zoeken onder leiding der bijzondere ambten in gehoorzaamheid;

c. die wij als „gemeenschap met elkander" ontvangen als zegen des Heeren, in verband met de omstandigheden van tijd en plaats.

9. Om de eenheid der „kerk" te beleven moeten wij:

a. elke verbondsgemeenschap, hoe georganiseerd of gedediceerd, als zoodanig erkennen;

b. als kinderen des koninkrijks arbeiden in het koninkrijk Gods met elk, die wil meewerken. Marc. 9: 40;

c. t.a.v. het Huis Gods, de gemeente met haar bijzondere, ambtelijke bediening, zoeken te komen tot den staat, dien Christus verordend heeft.

10. In het Huis Gods steeds het juiste doel van de functie dezer bijzondere bediening in het oog houden. Hier dreigen n.l. vele gevaren:

a. overschatting van deze ambten of van hun dragers;

b. objectivering der Belijdenis tegenover de Heilige Schrift;

c. subjectivering der prediking, zoodat ze ophoudt ambtelijke bediening der sleutelmacht te zijn;

d. subjectivering der tuchttoelening;

e. „Zwingli"-aansche ontleding, magische Umdeutung of pietistische isoleering der Sacramenten;

f. veruitwendiging der diaconale barmhartigheid.

Ook ligt hier de roeping om ruimte te zoeken voor medewerking der gemeente aan de beoefening der cultusgemeenschap op den Zondag buiten wat zij reeds heeft in lied en offer.

De ridderlijke kunst van het boogschieten in Japan. (V. Slot) 2).

Dat mystiek en wereldmijding in elkaars gezelschap worden aangetroffen, zonder dat zij elkaar wederzijds behoeven uit te dagen, valt juist aan de kunst van het boogschieten en dus zeer concreet te bewijzen. Aan het spannen van den boog gaat een voorbereidende ceremonie vooraf: bepaalde schreden worden gedaan, waardoor de schutter langzamerhand tegenover de schietschijf komt te staan, onderbroken door stilstaan en veelbeteekenend ademhalen. Wanneer de schutter zich daarna gereedmaakt, den boog te spannen, is hij reeds in die mate geconcentreerd, dat het hem gelukt, zich geheel in het niets te doen verliezen. Is de boog gespannen, dan wordt deze toestand voor verzonken-zijn definitief en wordt steeds dieper, naarmate de spanning langer duurt, zoodat alles wat er verder gebeurt, zich aan gene zijde van het bewustzijn afspeelt. De schutter komt eerst weer tot „zichzelf" in het oogenblik van het schot, niet geleidelijk, maar plotseling. Met één slag is de hem vertrouwde omgeving, de wereld, weer vóór hem. In die wereld, waaraan hij ontruikt was, ziet hij zich weer teruggeworpen: door een macht, die, terwijl zij door hem heengaat, in den vliegende pijl verder werkzaam blijft. Zoo worden voor den schutter het „niets"

1) Zie de noot bij het eerste artikel. (Red.)

(Zie vervolg op blz. 292.)